

Žurnalistų etikos inspektorius tarnybos veiklos teoriniai ir praktiniai aspektai duomenų apsaugos kontekste

Žurnalistų etikos inspektorius tarnybos
Teisės skyriaus vadovė
Žydra Klevinskaitė

Atsisakymai teikti informaciją

- Remiantis BDAR nuostatomis atsisakome suteikti Jūsų prašomą informaciją, nes joje esama asmens duomenų.
- Asmuo turi teisę į privatumą, todėl jo duomenų atskleidimas pažeistų BDAR.
- Negalime pateikti, nes neleidžia BDAR.
- Vadovaujantis Bendroju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR), negalime pateikti išsamesnės informacijos, tačiau galime patikslinti, kad kalbama apie fizinį asmenį.
- Asmuo turi teisę į privatumą, todėl jo duomenų atskleidimas pažeistų BDAR.
- Remdamiesi Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis atsisakome suteikti Jūsų prašomą informaciją, nes joje esama asmens duomenų.
- Atkreipiame dėmesį, kad mūsų atsakymas į šį Jūsų klausimą reikalauja atskleisti asmens duomenis, todėl privalome prašyti pagrįsti visuomenės interesą žinoti Jūsų prašomus asmens duomenis.

Informacijos teikimas

Kalendorius Lapkričio 9 d., sekmadienis Vilnius +7°C Horoskopai

Paieška

Pranešti naujieną

Orai

Žūrėk play

Klausyk PVA

NAUJAUSIOS

KARAS UKRAINOJE

LIETUVA

VERSLAS

UŽSIENIS

GYVENIMAS

SPORTAS

VIDEO

ŽMONĖS

AUTOMANAS

Kilus skandalui dėl duomenų slėpimo – S tiesiai: „Ministerija išvedžioja“

rėžė

2024-09-10 10:42 / šaltinis: TV3

Švietimo, mokslo ir **sporto** ministerijai (**ŠMSM**) nusprendus nebeleisti skelbti svarbių duomenų apie šalies mokyklas, kritikos tokiam pasikeitimui negaili žurnalo „Reitingai“ vyriausiasis redaktorius G **S**. Savo socialiniuose tinkluose jis tvirtina, kad sprendimas nebeatskleisti informacijos apie švietimo įstaigų rezultatus, mažina skaidrumą. O anot Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos (ŽEIT), G. S teigimu, tokia informacija privalo būti teikiama žiniasklaidai.

Balanso testas

- Balanso testo atlikimas tais atvejais, kai informacijos prašoma žurnalistikos tikslais, siekiant įgyvendinti saviraiškos ir informacijos laisvę, turi ypatumų, lyginant su kitais prašymais teikti informaciją.
- Šiuos ypatumus lemia ypatingas žiniasklaidos vaidmuo užtikrinant demokratinių vertybių laikymąsi ir išsaugojimą.
- Duomenų rinkimas ir gavimas yra esminis parengiamasis žurnalistikos žingsnis, neatsiejama ir saugotina žiniasklaidos laisvės dalis.
- Negali kilti atsakomybė valdžios institucijai už asmens duomenų apsaugos reikalavimų nevykdymą, jei ji įvykdė žurnalistų prašymą pateikti informaciją, kurioje esama asmens duomenų, tinkamai atlikusi balanso testą, pritaikytą ypatingam žiniasklaidos vaidmeniui demokratinėje visuomenėje bei asmens duomenų apsaugos ir žiniasklaidos laisvės pusiausvyrai užtikrinti.

Balanso testas

1. Ar asmens duomenų teikimo prašyme yra nurodyta teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga – saviraiškos ir informacijos laisvės įgyvendinimas, kai asmens duomenys reikalingi publikacijos ar kito kūrinio rengimo tikslais;

„Išplėstinė teisėjų kolegija sprendžia, kad teisė į saviraiškos laisvę ir informacijos laisvę gali būti kvalifikuojami kaip teisėtas interesas BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punkto prasme“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022-02-03 sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-51-822/2022).

Balanso testas

2. Kreipėsi žurnalistas ar kitas tinkamas subjektas;

- Jei kyla klausimų, svarbu atsižvelgti į realiai vykdomą veiklą:
 - veiklos pobūdį ir tikslą atlikti ir viešinti viešojo intereso tyrimus, pateikti visuomenei socialiai reikšmingą informaciją, nuomones ar idėjas;
 - veiklos nuoseklumą ir sistemingumą;
 - turi savo viešai prieinamą informacijos „kanalą“, paskyrą, tinklalaidę ar pan., faktiškai valdo informacinės visuomenės informavimo priemonę, kurioje rengiama ir (ar) skleidžiama viešoji informacija, arba rengiantis ir (ar) skleidžiantis tokios priemonės turinį ir taip teikiantis informacinės visuomenės informavimo paslaugas;
 - parengta informacija yra viešai prieinama visuomenei.

3. Nėra prašoma specialiųjų kategorijų asmens duomenų.

Prezumpcija

Atlikus šį balanso testą turėtų būti taikytina **būtinumo atitikimo prezumpcija** ir žurnalistų teisės turėtų būti laikomos prioritetu, duomenų valdytojui teikiant informaciją, ir duomenų adekvatumo, tinkamumo ir atitikimo prašyme nurodytam tikslui vertinimas paliktas pačiam informacijos prašančiam žurnalistui.

Atvejo analizė

per Viešojo valdymo agentūrą. Ir tai, kad komisijoje nedirba žmonės iš šalies.

„Taip, nes VŠĮ neturi vykdyti atrankų per Viešojo valdymo agentūrą. Taip visi procesai vyksta greičiau“, – teigė A. S.

Galiausiai teiravomės, kas šiuo atveju sudarė atrankos komisiją, kuri nusprendė, kad konkursą laimėjo R. S. Prašėme įvardyti, vardus, pavardes ir pareigas.

Vis dėlto I. K. atsisakė suteikti tokią informaciją: „Komisiją sudarė 4 skirtingų SSSVA padalinių darbuotojai. Deja, konkrečių komisijos narių asmens duomenų, laikantis BDAR reikalavimų, atskleisti negalime. Teikiame išsamų argumentavimą.

Komisijos narių vardai ir pavardės yra asmens duomenys, nes jie leidžia tiesiogiai identifikuoti fizinius asmenis (BDAR 4 str. 1 p.). Todėl jų teikimas tretiesiems asmenims yra asmens duomenų tvarkymas, kuriam būtinas teisinis pagrindas pagal BDAR 6 str. 1 d. Pagal BDAR 6 str., duomenys gali būti teikiami tik esant aiškiam teisiniam pagrindui. Viešasis interesas savaime nėra absoliutus pagrindas.

Šiuo konkrečiu atveju nėra teisinio pagrindo teikti komisijos narių pavardžių, nes tai nėra teisės aktuose nustatyta pareiga, šie asmenys nėra viešosios pareigybės atstovai, jų pavardžių viešinimas nėra būtinas viešojo intereso užtikrinimui.“

Atvejo analizė

Portalo LRT.lt žurnalistai rugpjūčio pradžioje domėjosi, kokie Seimo nariai, turintys nekilnojamojo turto Vilniuje ar aplink jį, gyvena iš mokesčių mokėtojų pinigų išlaikomame Seimo viešbutyje. Seimo kanceliarija atsakė – 4. Paprašius įvardyti tuos 4 politikus, kanceliarija atsisakė, argumentuodama privačių duomenų apsauga.

Be to, Seimo kanceliarija paprašė žurnalistų pagrįsti, kam šie duomenys reikalingi, sakydama: „Atkreipiame dėmesį, kad mūsų atsakymas į šį Jūsų klausimą reikalauja atskleisti asmens duomenis, todėl privalome prašyti pagrįsti visuomenės interesą žinoti Jūsų prašomus asmens duomenis.“

Seimo kanceliarija: laukėme žurnalisto pagrindimo

Seimo kanceliarija tikina, kad gyventojų renkamų politikų vardas ir pavardė yra privatus duomenys. O jų tvarkymas, pasak Seimo kanceliarijos atstovės M. K., yra reglamentuojamas įvairiais įstatymais.

Atvejo analizė

Andrius Tapinas

The image shows two receipts. The top one is from 'Edyta Benzina' dated 2021-07-05, showing a payment of 48.18 BTL for gasoline. The bottom one is from 'URB 'Takuras'' dated 2021-04-07, showing a payment of 21.01 BTL for gasoline. Both receipts have redacted names and phone numbers.

Kas dar įdomu, kad vicemerės vardas, pavardė yra rašomi čekiuose keturiais skirtingais būdais, pateikiami šiek tiek skirtingi adresai. Sunku tikėtis, kad pati Edita pateikintų skirtingus savo adresus.

Viename čekyje buvusi vicemerė identifikuojama kaip “Edyta Benzina”

Delfi

Naujienos Delfi TV Verslas Sportas Veidai Laisvalaikis RU Projektai Kita

f
w
in
s
b

„Dėkojame už pateiktą ŽEIT išaiškinimą. SSVA jį gavusi savo ruožtu taip pat kreipėsi į ŽEIT, kuri savo pateiktame oficialiame atsakyme pabrėžė, kad žurnalistams pateiktame išaiškinyje išdėstė tik savo nuomonę.

SSVA atsakingai žiūri į duomenų apsaugą, todėl, siekdama ateityje žinoti, kaip elgtis panašiose situacijose, dar kartą paprašė atskiros nuomonės nepriklausomų asmens duomenų apsaugoje besispecializuojančių šalies teisininkų, papildomai išaiškinimo kreipėsi ir į Valstybinę Duomenų apsaugos inspekciją (VDAI). Pastarosios atsakymo institucija dar laukia.

Tuo pačiu SSVA supranta ir gerbia žurnalistų teisę ir pareigą rinkti ir gauti informaciją. Agentūra šioje situacijoje nesiekė ir nesiekia nieko nuslėpti, todėl pateikia Komisijos sudėtį ir palieka žiniasklaidos atstovams patiems nuspręsti, ar atskleisti asmens duomenis Komisijoje dalyvavusių specialistų pavardžių, kurie, SSVA nuomone, nėra ir dėl Komisijoje eitų pareigų netapo viešais asmenimis.

Atrankos komisiją sudarė: G K, Statybos sektoriaus vystymo agentūros direktorius (agentūros vadovas dalyvauja visose be išimties vadovų atrankose), vyr. finansininkė R P, Projektų padalinio vadovas T U, žmogiškųjų išteklių specialistė (vardas ir pavardė „Delfi“ redakcijos sprendimu neminimi).

SSVA yra pasirengusi atsakingoms institucijoms paprašius pateikti visus su šiuo konkursu, kuriame nugalėjo į Administravimo ir finansų padalinio vadovės paskelbta R. S, susijusius dokumentus – atrankos proceso protokolą, įrašus, R. S kvalifikacinį vertinimą ir

Atsakomybės atribojimas

- Kai žiniasklaidos atstovas kreipiasi į instituciją prašydamas informacijos, kurioje yra asmens duomenų, tokio prašymo pagrindu atsiradęs teisinis santykis patenka į ŽEIT priežiūros lauką.
- ŽEIT, atlikdama tyrimą dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo, tikrins, ar institucija, teikdama duomenis, atliko asmens duomenų apsaugos ir teisės į saviraišką ir informaciją suderinimo (balanso) testą, taip pat vertins, ar žiniasklaidos atstovas nepiktnaudžiavo savo teise rinkti ir skleisti informaciją, laikėsi BDAR nuostatų.
- Institucijai atsakomybė netaikoma, jeigu ji tinkamai atliko asmens duomenų apsaugos ir teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę suderinimo testą.
- Jei gavęs duomenis žurnalistas ar jam prilygintas asmuo juos tvarkė neteisėtai, atsakomybė tenka pastarajam.

zydra.klevinskaite@zeit.lt
+370 618 75748